

24. Országos Óvodai
Szakmai Összejövetel
2020. április 17.

SZAKMAI-MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT

NEVELÉS

Játékos tevékenységek a csoportszobában
Paksi Napsugár Óvoda Munkácsy utcai
Tagóvodája – Mókus csoport
Óvodapedagógus: Mácsai Márta

ÁRA: 680 FT

LXXIII. évfolyam
2020. február
2. szám

kívül hasznos, hiszen a tanultakat gyakorlati tapasztalatokkal bővíthetik, kipróbálhatják magukat. Mentoraik segítségével megtanulnak eligazodni az óvoda világában, megtapasztalják a hétköznapokat, részt vehetnek a tevékenységek szervezésében, lebonyolításában. Sőt már a második félévben saját tevékenységet szerveznek. Ez óriási dolog, hatalmas kincs, olyan lehetőség, mely korábban nem adott meg a pedagógusjelölteknek.

Az önön és társaik sikereiből és kudarcaiból építkezve magabiztosabban vághatnak neki az úgynevezett összefüggő gyakorlatnak. Ez a rendszer jól működik. A főiskolák együttműködnek a gyakorló óvodákkal. A mentorálást vállaló pedagógusok felkészülten, minden tudásukat beleadva fáradoznak azon, hogy a jövő pedagógus nemzedékét kineveljék. Ez az időszak örömteli, néha félelmetes, de sikerekben gazdag a hallgatók számára és nem utolsósorban a pályára való alkalmasságukat is kipróbálhatják.

A mentorok nagy része a főiskolai tanulmányokhoz is nagy segítséget nyújt a hallgatóknak. Sőt, a szakdolgozat megírásakor tapasztalataik mentővet jelenthetnek, hiszen egy gyakorlati jellegű témában sok pluszt adhatnak. **A gyakorlati időszak e két éve ellenőrzött, folyamatosan kontrollált, egyeztetve az intézmények elvárásait és lehetőségeit.** Ezzel szemben a nyolchetes gyakorlati idő helyét a hallgatók szabadon választhatják meg. A kötelező dokumentáción túl a főiskoláknak nincs lehetőségük mélyebb betekintésre, az ott folyó munka minőségének ellenőrzésére. *Célszerű abban az intézményben lehetőséget kérni, ahol végül el szeretnének helyezkedni.* A hetek elteltével megbizonyosodhatnak, hogy az intézmény célrendszere, programja, gyakorlata megfelel-e az ő elveiknek, törekvéseiknek.

Mindez nagyon jól hangzik. Egyet azonban nem szabad elfelejteni, **erre a nyolchetes időszakra nagyon is szükségük van a tanulóknak. Szükségük van egy olyan mentorra, akire felnézhetnek, aki hagyja, hogy kibontakozzanak, akitől tanulhatnak, akitől elsajátíthatják a mindennapi munkához szükséges alapokat.**

Erre a feladatra azonban nem minden óvodapedagógus alkalmas. Nem mindenki tudja a tudását megfelelően átadni, vagy a munkája minősége okán nem alkalmas. Sokszor előfordul, hogy nyolchetes hospitálásként kezelik ezt az időszakot, és el-

várják, hogy a hallgató jegyzeteljen, kérdezzen és a gyermekeket is csak megfigyelje a papír mögül és megfigyeléseire hagyatkozva készítse el foglalkozástervezeteit, majd tartsa meg a kötelezőket. Sokszor találkozunk hasonló esettel.

Előfordul a másik véglet is, *hogy a hallgatóra több feladatot is bízunk, mint amennyi megengedett lenne!* Vannak, akiket ahhoz segít hozzá ez az időszak, hogy elbizonytalanodjanak, alkalmatlannak érezzék magukat vagy leterhelődnek. Már itt eldöntik, hogy tanulmányaik befejezése után nem állnak munkába óvodapedagógusként. Emiatt lenne jó, ha **az óvodák vezetői jobban felmérnék, ki alkalmas arra, hogy mentoráljon!**

Pályakezdőként sok olyan nehézséggel kell szembenézni, melyekkel nem számol előre senki. Tapasztalatok híján abban bízhat a lelkes kezdő, hogy kezdetben társa segíti a munkáját. Ha erre nem számíthat, mindent magának kell kitapasztalnia.

A korábban elfogadott hierarchia a csoportban dolgozó két óvodapedagógus között ma már nem állja meg a helyét sem egy újonnan érkező kollégával, sem egy pályakezdővel szemben. Ezt az idősebb kollégáknak nehéz lehet elfogadni. Találkoztam egy olyan esettel, ahol a rangidős kolléga kikérte magának, hogy egyenrangúnak kell tekintenie egy pályakezdőt az ő 38 év tapasztalatával. Ez a szemlélet már predesztinálja a folyamatos konfliktust a két fél között.

A mai fiatalok egy része már nem tud olyan egyszerűen túllépni, ha igazságtalanság éri, érzékenyebben reagálnak. Kiállnak az elveik mellett, képviselik az érdekeiket és nehezebben állnak be a sorba (az általános tendencia szerint). Így az sem jelent többeknek gondot, ha ütköztetniük kell az ellentéteket. Természetesen mindez függ a személyiségtől, a temperamentumtól is. Nem általános a helyzet, de gyakori. Az ilyen típusú ember tisztában van a saját erősségeivel és gyengeségeivel egyaránt. Folyamatosan számot vet magával, fejlődni akar, nem szégyelli, ha hibázik, tanulni akar belőle. Az ilyen embert nehéz megtörni.

Volt olyan eset, ahol az idősebb kolléga azt szerette volna, ha minden változatlan marad a csoportjában, az új kolléga alkalmazkodjon mindenhez, betartva az utasításait. A húsz éve elhelyezett játékok helyei és a kialakított szabályok, szokások megmásíthatatlanok. Ez lehetetlen, főként egy vegyes csoportban, hiszen minden évben új gyermekek érkeznek.

• A nevelési tervet, az éves tervet és a csoport szokás- és szabályrendszerét a

gyermekekre szabva minden évben át kell/kellene dolgozni.

• Igazodni kell az újonnan felmerülő egyéni sajátosságokhoz.

• Figyelembe kell venni a gyermekek fejlettségi szintjét, az otthonról hozott mintákat, a gyermekek eltérő személyiségét.

• A csoport többi tagja is változott, érett a nyár folyamán. Ez igaz a homogén csoportba járó gyermekekre is.

A csoport nem marad ugyanaz, különösen, ha új óvodapedagógus, dajka vagy pedagógiai asszisztens érkezik. Tehát folyamatosan nyomon kell követni a változásokat.

Egy új óvodapedagógus jelenléte különösen meg tudja bolygatni egy csoport életét, hiszen *előfordulhat, hogy egy teljesen más személyiséggel, szemlélettel rendelkezik.* Más az, amit fontosnak ítél a gyermekek nevelését illetően. Ebben az esetben is keletkezhetnek súrlódások. Jó esetben a felek összecsiszolódnak, az elvárások közelítenek egymáshoz, egy egészséges kompromisszum alakul ki úgy, hogy közben senkinek sem sérül az identitása. Ez jó alap a harmonikus együttműködésre. Ha ez nem történik meg, komoly problémákat jelenthet, sőt, akár a gyermekek érdekei is sérülhetnek.

Míg egy tapasztalt kollégának kialakult a saját stílusa, egy pályakezdő csak keresi a helyét, próbálgatja a saját módszereit, próbálja felvenni a mindennapok ritmusát. Meg kell ismernie a gyermekeket, a pedagógustársát, az óvoda programját, működési szabályzatát, a csoportban kialakított szokás- és szabályrendszert, mit hol talál. Erre időt kell neki hagyni. Nem várható el, hogy bárki azonnal mindent szakszerűen csináljon. A tanulás az ő részéről is folyamatos kell/kellene legyen. Ehhez viszont szükség van arra, hogy a tapasztaltabb kollégája hagyjon időt, engedje, hogy saját tapasztalatokat gyűjtsön és megpróbálja megvalósítani saját elképzeléseit.

Jó esetben mindez nem jelent problémát. Különösen akkor, ha a frissdiplomás kolléga mintára, követendő példára talál a társában, és úgy érzi, szívesen tanul tőle, mert tisztelni tudja, felnézhet rá. Ne feledjük, hogy **csak azok az emberek képesek kiváltani ilyen őszinte csodálatot és megbecsülést, akik a tudásukat szívesen adják, tiszta szívből törődnek másokkal, akik örülni tudnak a másik ember fejlődésének, sikerének és nem ellenségként, riválisként tekintenek a társukra.** Sajnos kevesen ren-

delkeznek ilyen önbizalommal. Kevés az az ember, aki tisztában van az értékeivel, és örül, ha felemel másokat minden önös érdek nélkül.

Magam is pályakezdő vagyok, nem sok jó tapasztalattal a leírtakkal kapcsolatban. Nem készülök elhagyni a pályát még, de van B és C tervem is a jövőre nézve.

Egy szintén kezdő társam beszámolt arról, hogy pedagógustársa minden alkalmat megragadott arra, hogy bebizonyítsa, nem megfelelően végzi a munkáját, nem csinál jól semmit. Előfordult, hogy a gyermekek előtt teremtette le, folyamatosan kijavította előtűk és kinevette többször is. Minden alkalmat megragadott arra, hogy kidomborítsa, hogy ő csak pályakezdő, míg neki mekkora tapasztalata van. Még a szülőkkal tartott fogadóórára sem engedte be. Pályakezdőként több hiányosságot is észrevett a gyermekek nevelését és fejlesztését illetően, amit részben szóvá is tett, mert szeretne volna megtudni az anomáliák okát, választ szeretett volna kapni a miértekre. A társa kikérte magának és felháborodott, főként azon, hogy pályakezdőként hogy van bátorsága megkérdőjelezni az ő felkészültségét, hozzáértését. Nem véletlenül nem próbálkozott többé szakmai kérdésekben konzultálni vele. Úgy vélte, a legjobb, amit tehet, ha maga tapasztalja meg a dolgokat és megpróbál minél kevesebbszer kapcsolatba kerülni munkatár-

sával. Csak annyit kért, hogy mindketten végezzék a dolgukat és ne szóljanak bele egymás munkájába, ezzel vegyék elejét az összetűzéseknak. Ő sem az a típus, aki könnyen beáll a sorba és hagyja, hogy félresöpörjék. **Gondoljunk csak bele, mit él át egy kevésbé temperamentumos ember egy ilyen kolléga mellett. Teljesen elbizonytalanodik, kétségbe vonja a saját értékét és elveszíti minden önbizalmát. Őt könnyebb lesz így irányítani és uralkodni rajta.**

Sokat beszélgettem arról pszichológussal is, hogy **mi lehet az ilyen viselkedés oka?**

Vannak, akik rettegnek attól, hogy elveszítik a szülőök és a gyermekek szeretetét, ha osztozniuk kell valakivel, ezért megtesznek bármit, hogy felülkerekedjenek. Mindent kontroll alatt akarnak tartani, mert félnek, hogy szétesik a világuk. Ez az érzés különös tettekre sarkallhatja az embert.

Főként a pályafutása végéhez közeledve fordul elő, hogy az ember számba veszi a hivatását. Fennállhat a veszély, hogy ráébred, nem érte el a kitűzött céljait, nem érzi azt a megbecsülést, amit elvárt volna a munkájáért, vagy épp túl kevésnek érzi a saját érdemeit. Azonban ráébred arra is, hogy már soha sem fog elérni többet annál, mint amit eddig sikerült. Ezek az érzések megváltoztathatják az embert.

Míg a megbecsülés egy pedagógus részéről elsősorban a társadalom, a szülőközösség elismerését jelenti, addig egy pályakezdő pedagógus nem vágyik másra, mint a saját kollégái elismerésére. Szeretné látni, hogy nem tartják őt kevesebbnek, hogy eszükbe jut, ők is voltak kezdők, hogy segítségére lesznek, támogatást nyújtanak. Ha szárnyaik alatt megerősödik, a pályán marad és aktív tagja lesz a nevelőtestületnek szívvel-lélekkel. Ha nem találja meg ezt a támogatást, csak abban bízhat, hogy idővel majd egy másik csoportban vagy másik óvodai közösségben nagyobb megbecsülésre talál.

Előfordulhat az is, hogy annyi sérelem éri, hogy már nem próbálkozik tovább. Számára még nem késő, hogy pályát módosítson, új utat keressen magának. Elgondolkodtató, hogy míg arra vágyunk, hogy elismerjen minket a társadalom, honorálja erőfeszítéseinket, sokan mégsem becsülik meg azokat, kik minden nehézség ellenére óvodapedagógusok szeretnének lenni, mert elhivatottak, készek megküzdeni a jövő társadalmáért.

Borzasztó belegondolni, hogy a pedagógushiányt maguk a pedagógusok is növelik a nem megfelelő hozzáállásukkal. Minderről keveset hallani, mert nem szívesen beszél róla senki, de jelen van ez a probléma, mely nem kerülheti el a figyelmünket.

SAKMAI TUDÓSÍTÁSOK

Huszárné Mikla Ildikó

intézményvezető-helyettes (Szigetszentmiklósi Konduktív Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény)

„Egy másik út, mely összefut!” – rendezvény

Kulcsszó: Fogyatékossggal Élő Emberek Világnapja december 3-a, társadalmi integráció, esélyegyenlőség, együttnevelés, konduktív pedagógia.

Az ENSZ 1992-ben nyilvánította a Fogyatékossggal Élő Emberek Világnapjává december 3-át, hogy felhívja a figyelmet a betegség, baleset vagy katasztrófa következtében fogyatékos váló embertársaink problémáira.

A Szigetszentmiklósi Konduktív Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 2019. december 7-én immáron hatodik alka-

lommal rendezte meg az „Egy másik út, mely összefut!” kulturális programot. A rendezvény főszervezői Somogyi Sándorné intézményvezető, Huszárné Mikla Ildikó intézményvezető-helyettes és munkatársai voltak. A szemléletformáló, érzékenyítő programmal hagyományt kívánunk teremteni, melynek célja a sérült emberek társadalmi integrációjának támogatása. *Valljuk, hogy társadalmi együttműködés nélkül nincs esélyegyenlőség és esélyegyenlőség nélkül nincs közös jövőnk, sem Magyarországon, sem Európában, de szerte a világon sem.*

Az eseményen közel 400 ember vett részt, melynek helyszínét az Ádány Jenő

Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola biztosította.

A rendezvény fővédnöke dr. Pálos Annamária, a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ tankerületi igazgató asszonya volt. Ünnepi beszédében a fővédnök asszony hangsúlyozta, hogy a fogyatékossggal élő embertársaink látható tagjai akarnak lenni társadalmunknak és integrációjuk valamennyiünk közös ügye.

A Dél-Pest megyei régió polgármesterei, önkormányzati képviselői, a köznevelési intézmények vezetői, pedagógusai és a civil szervezetek képviselői is részt vettek a programon.